

Oko, okno a škvíra

Prolog

nepublikovaný text z roku 1982, který předznamenal problematiku figury protikladem tradiční koncepce obrazu jako okna otevřeného do stvořené přírody a požadavků moderních autorů na radikální změnu vize

7

Finále

shrnutí krize tradičního pojetí figury jako lidské postavy v souvislosti s debaklem jejího ideologického zneužití a pokusy o restauraci ve výstavních projektech v novější době

13

Kresba

příklad, jak pomocí Gutfreundovy kresby číst figuru v moderním umění

16

Tvořivé umění a figurace

teoretický text hledající strukturu figury v moderním umění a její znakový model; k výkladu se používají odkazy na dosavadní odbornou literaturu a názorná srovnávání přístupů dosažených v moderním malířství; objeví se nový význam tradiční vitruviánské figury a příklady moderní sémantiky filosofického problému „horizontu“ v obraze

18

Narcis

podrobnější výklad vztahu tradičního malířského užití perspektivy a moderní práce s výtvarnými elementy (Kandinského gramatika bodu - linie - plochy); problém zobrazení prostoru na zrcadlové ploše obrazu (estetika tzv. čtvrté dimenze); psychologický výklad (Lacan); beztvářost a figurace; moderní kosmický Narcis

34

Dotek

barva jako prostředek figurace uměleckého obrazu; procesy figurální transpozice, transformace a transgrese; figurace jako možnost najít vyrovnání patosu a étosu v uměleckém projevu

48

Důvody

sociální význam figurace jako dynamického setkání originality a produktivity zajišťujícího životnost výtvarné kultury

54

- 65 **Josefa Mánesa svíce**
paradoxy moderního génia a jejich figurace
-
- 73 **Alfons Mucha a tváře**
lidská tvář jako téma figurace
-
- 79 **Kupkový růže**
svár senzualismu a ideace v originální figuraci
-
- 84 **Osudné dálky - Preisler a Zeyer**
výtvarná figurace literárního textu
-
- 94 **Preisleriana**
černá skvrna a požadavek harmonie obrazu
-
- 107 **Silné gesto**
figurace silného gesta u Rodina
-
- 113 **Tělová maska a trojúhelník**
figurální záhady cesty ke kubismu
-
- 121 **Poznámky k české kubistické geometrii**
šikmá plocha a krystal ve figuraci českého architektonického kubismu
-
- 128 **Gutfreundův rhizom**
specifičnost Gutfreundovy reakce na kubismus
-
- 137 **Fillovo překonání naturalismu**
emoce a intelekt v tvorbě Emila Filly
-
- 146 **Smrt Orfeova**
obrazová magie ve figuraci u Jindřicha Štyrského
-
- 156 **Kupka a dealegorizace pohybu**
maximum figurální abstrakce a jeho analogie v Dantově *Božské komedii*
-
- 164 **Moderní obraz a jeho figury**
hyperbola jako základní výtvarná figura u Josefa Šímy
-
- 173 **Boštíkova transcendence**
figurace a totalita perceptuálního celku
-
- 181 **Objekty a sochy**
zápas Huga Demartiniho o figurální ideu
-
- 195 **Matyášova zrcadla**
figurace a aktivní imaginace u Pavla Nešlehy
-
- 199 **Jiná monumentalita**
kosmologické parametry figurace u Jiřího Příhody
-
- 203 **Smrt obrazu a zkoumání analogie v dějinách umění**
pozitivní metodologie pro současné dějiny umění založená na analogické figuraci